

Maanteeameti roll liikluskasvatustegevuse toetamisel

Urve Sellenberg

Maanteeameti
liikluskasvatuse talituse
juhataja

Maanteeameti roll liikluskasvatustegevuse toetamisel

- Me oleme teadlikud sellest, et liikluskultuur on käitumiskultuuri peegelpilt.
- Me väärtustame liikluskasvatust.
- Me teame, et liikluskasvatus on huvitav, elulähedane ja eluliselt vajalik.
- Me teame, et liikluskasvatust koolis on võimalik siduda kõigi aine- ja tegevuskavadega.
- Me tahame olla oma teadmiste ja kogemustega toeks õpetajatele.
- Me oleme avatud ja koostöövalmid.
- Meie visioon liikluskasvatustegevuses on : käitu liikluses teistega nii nagu sa ootad, et sinuga käitutaks.

Mis on liikluskultuur?

Sõna „kultuur” on tulnud ladina keelsest sõnast „colore” ning tähendab – käituma, austama, kasvatama, hooldama.

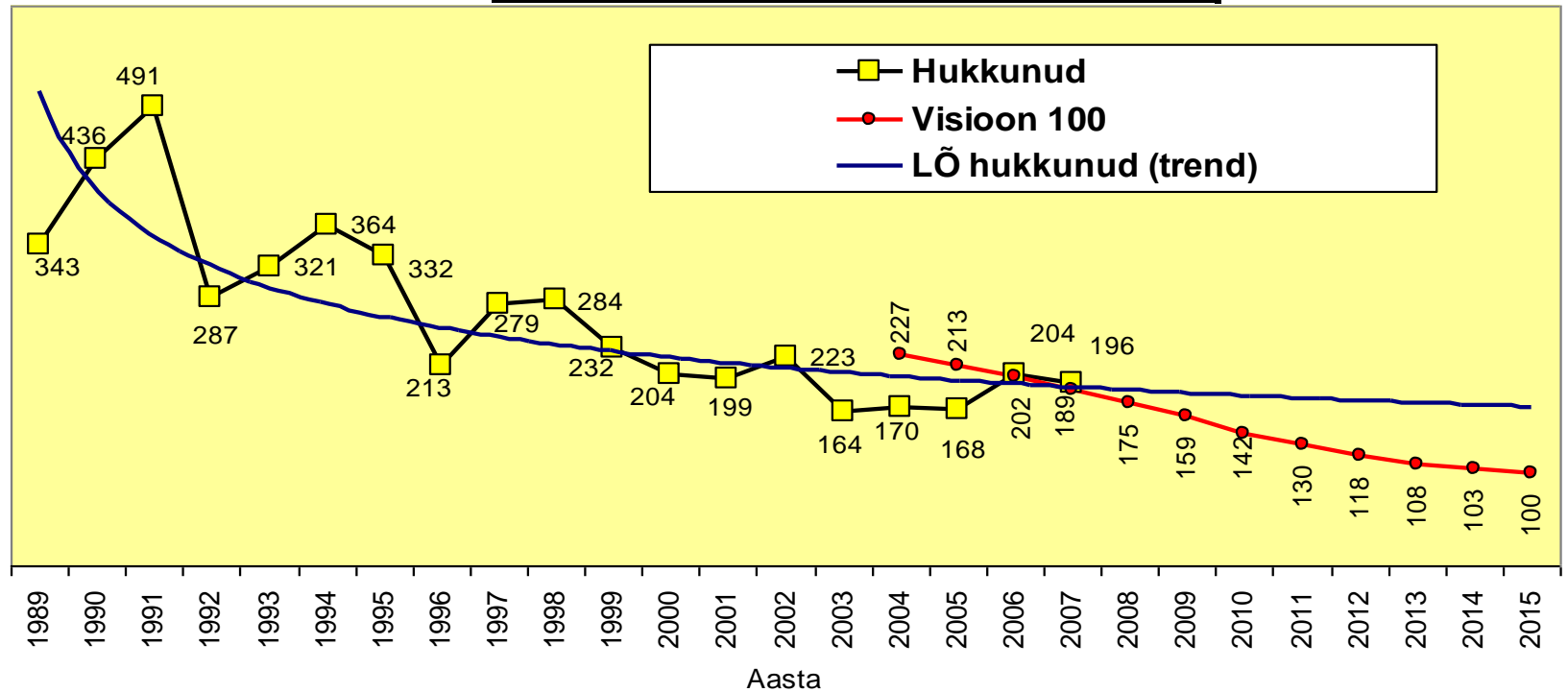
Kultuur hõlmab selliseid valdkondi nagu keel, teadmised, oskused, traditsioonid, uskumised, väärtuskoiakud, moraal, kombed jne.

LIIKLUSKULTUUR on osa üldisest käitumiskultuurist.

Liikluskultuuri muutus on pikaajaline protsess ja selle taseme paranemine eeldab inimese käitumist kujundavate paljude tegurite järjepidevat mõjutamist ning soovitud hoiakute ja käitumise kujunemiseks vajalike tingimuste loomist.

Eesti rahvuslik liiklusohutuse programm

Liiklusohutusprogrammi prognoos

Eesti rahvuslik liiklusohutuse programm

Meetmed, mida on vajalik rakendada valdkonniti:

- hoiakute kujundamine
- koolitus
- järelevalve
- liikluskeskkond
- planeerimine.

Ühiskonnas toimiv liikluskasvatus

Kommunikatsiooni abinõud

- Liiklusohutus-kampaaniad
- Avalikud temaatilised üritused
- Tele- ja raadiosaated
- Projektipõhised avatud tegevused

Liikluskasvatusalane tegevus

- Liikluskasvatus lasteasutustes
- Õpetajate koolitus
- Õpetus autokoolides

Liiklusohutuskauppaania ehk teavitamiskauppaania

Teavitamiskauppaania eesmärgiks on mõjustada inimeste suhtumisi, hoiakuid ja käitumist.

Liiklusohutuskauppaania võimaldab abinõude kontsentreeritud käsitlese kaudu probleemide efektiivsemat ja kiiremat lahendamist, üldsuse informeerimist ning avaliku arvamuse kujundamist.

Sõita oli ainult üks kilomeeter.
Ma jõin ainult kaks õlut!

Ta ei kuule su vabandusi.

Ebakaine juht on kurjategija, varem või hiljem mõrvar.

Mis on teavitamiskampaania?

- Teavitamiskampaania on lühiajaline, aktiivne teavitamistegevus plaanide osaliseks täitmiseks;
- Teavitamiskampaania = reklaamikampaania
- Liiklusohutuse teavitamiskampaania on sotsiaalkampaania.

Miks tehakse kampaania ?

- Et saavutada “hüpe” inimese teadvuses hoiakute ja käitumise muutuste etappides.
- Et mõjutada personaalset käitumist või sotsiaalseid suhteid.
- Inimesed vajavad rohkem infot toimetulekuks riskirohkes liikluskeskkonnas.
- Näitamaks osalusoskusi, et aidata alandada liikluskeskkonna riskitaset.

Millal tehakse kampaania?

**ÄRA
UNUSTA
HELKURIT!**

**Ilma helkurita pole sa
pimedas autojuhile nähtav.**

- Siis, kui on selgelt sõnastatud probleem, millele saab lahendust pakkuda kommunikatsiooni teel.

Probleem võib olla inimeste väheses teadlikkuses või väljakujunenud käitumisviisis. Probleemi saab kirjeldada uuringute abil ning määrata baastaseme.

- Siis, kui on raha.
- Siis, kui koostööpartnerid on valmis.

Liiklusohutuskampania kavandamine

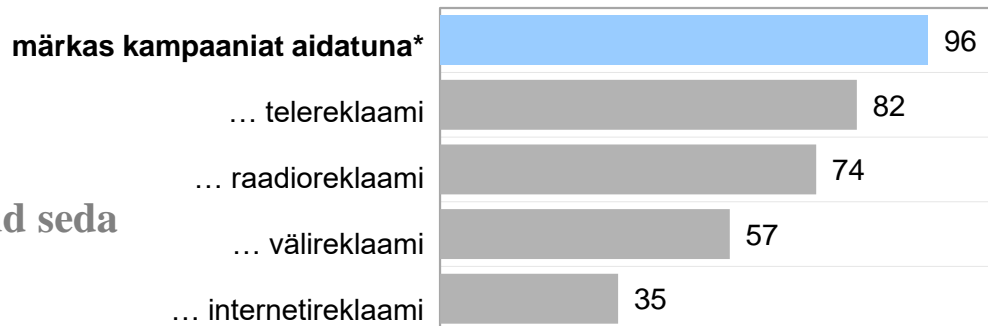
- Liiklussituatsiooni analüüs ja prognoos tugineb liiklejate hoiakute ja käitumise uuringutele, liiklusõnnetuste statistika ja analüüsile.
- Prioriteetide seadmine valdkonniti.
- Rahaliste vahendite planeerimine.
- Kampania eesmärgistamine ja sihtrühma määratlemine, lähteülesande koostamine.

Turvavöö kampaania märkamine erinevates kanalites ja nende kattuvus

(% kõikidest vastajatest, n=1003)

Kas Te olete näinud/kuulnud seda

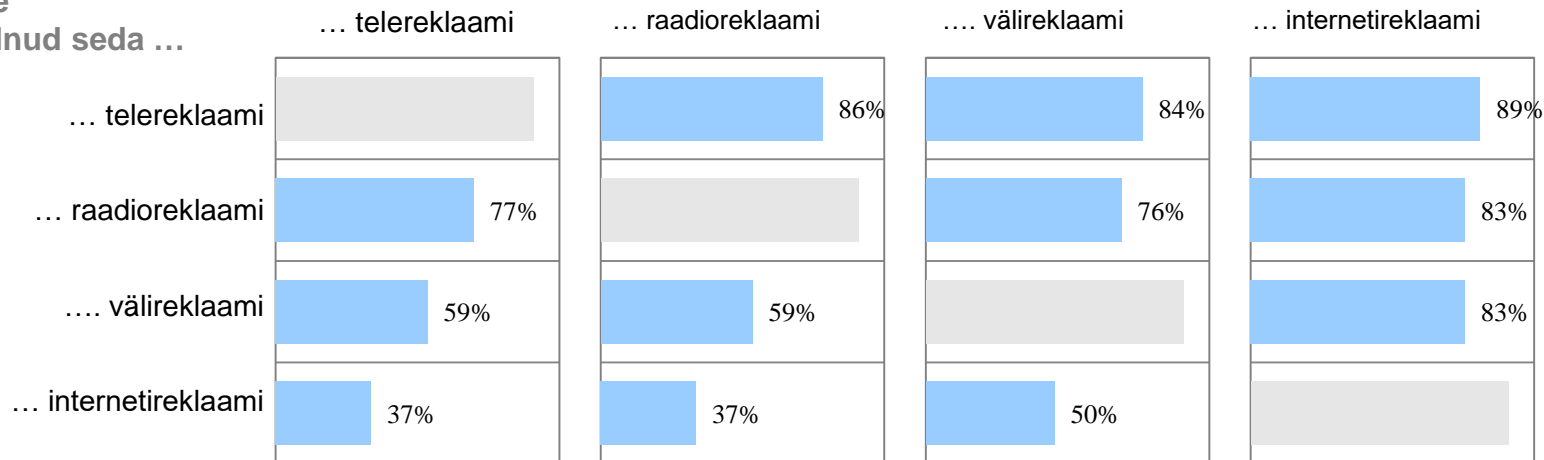
...

* märkas reklaami vähemalt ühes nimetatud meediakanalis

Igale vastajale näidati üksikshaaval kõigi nelja kommunikatsioonikanali reklaami

Kas Te olete näinud/kuulnud seda ...

Loe: telereklaami näinutest on kuulnud raadioreklaami 77%

Laste liikluskasvatus ja selle eesmärk

- Õnnetuste põhjuseks on tihti inimviga. See võib olla mitteteadlik, aga sageli ka teadlikult vale käitumine.
- Liiklusõnnetuste ärahoidmisel ja ennetamisel on aktuaalne inimfaktor ja sellega seonduv probleemistik.
- Liikluskasvatuse = ohutusõpetuse käsitlemisega aidatakse lapsel kujundada suutlikkust väärtustada ohutut käitumist.
- Ohutuse teema on suunatud ohu ennetamisele ja vältimise õpetamisele ning hädaolukordades **õige käitumise** kujundamisele.

Miks liikluskasvatus?

- Kodu eeskuju
- Liikluskasvatuse eesmärkide realiseerimine oleneb sellest:
  - kuidas kasvataja kasvatab, milline on tema liikluskasvatustegevus.
  - oma tegevuse otstarbekuse ja taotluse põhjendamisel lähtub kasvataja oma kogemustest ja kasvatusteadmistest.
- Liikluskasvatust ei ole võimalik läbi viia eraldi, ühe tegevusena, kasvatuse eri osana. See on pidev kogu elu vältel.
(liiklusmärkide õpetus ei ole liikluskasvatus)

Õigusaktid

1. “Põhikooli- ja gümnaasiumi riiklik õppekava”
- läbiv teema **“tervis ja ohutus”**, mis on suunatud ohu ennetamisele ning hädaolukordades õige käitumise kujundamisele
2. **“Laste liikluskasvatuse kord”** VV määrus nr 89; 2001 (uus määrus jõustub jaanuar 2011)
3. **“Jalgratturi ja mopeedijahi eksamineerimine ja neile juhilubade väljaandmise eeskiri”** Teede- ja sideministri määrus nr 79; 2001 (uus määrus 2011)

Liikluskasvatuse aluseks on:

Liikluskasvatuse aluseks on:

- liiklusseadus; (jõustub 1.01.2011.a.)
- üleriigilised liiklusohutusprogrammid;
- alushariduse raamõppekava;
- põhikooli ja gümnaasiumi riiklik õppekava;
- põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava;
- toimetuleku riiklik õppekava.

Läbivad teemad õppekavas

Riikliku õppekava läbivad teemad võimaldavad kooli ja õppetöö jätkuvat ja paindlikku innoveerimist.

Läbivad teemad on suunatud pädevuste – nii hoiakute ja väärtushinnangute kui ka konkreetsete teadmiste ja oskuste – kujunemise toetamisele.

Läbivad teemad eeldavad eksplitsiitset õppimist.

Liiklusohutuse kui läbiva teema õppe-eesmärgid

- **Lapsel aidatakse:**
- õppida tundma liikluses eksisteerivaid ohuallikaid, nende olemust ja võimalikku tekkemehhanismi;
- kujundada oskusi valikute tegemiseks võimalikus ohuolukorras sh kutsuda abi;
- mõista seaduste ja nende täitmise vajalikkust ohutuse tagamisel, ning et seaduste rikkumisele järgneb vastutusele võtmine;
- õppida kasutama ohutust tagavaid või suurendavaid kaitsevahendeid.

Liiklusohutuse kui läbiva teema õppe-eesmärgid

- **Lapsel aidatakse:**
- õppida tundma ja väärtustama liikleja õigusi ning kohustusi liiklusolukordades nii jalakäijana kui ka sõidukijuhina;
- arendada praktilisi oskusi osalemaks liikluses jalakäijana ja sõidukijuhina.

Liikluskasvatuse sisu

- Lasteasutuses ja põhikooli esimeses astmes (1.-3. klass) on liikluskasvatuse sisuks **jalakäija** ja **jalgratturi** ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast.
- Põhikooli teises (4.-6. klass) ja kolmandas astmes (7.-9. klass) on liikluskasvatuse sisuks erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine.
- Gümnaasiumis (10.-12. klass) ja kutseõppeasutuses on liikluskasvatuse sisuks liiklusohutust tagavate hoiakute arendamine ja käitumise mõjutamine, millega laiendatakse ja süvendatakse põhikoolis omandatud liiklusohutusosalaseid hoiakuid, teadmisi, oskusi ja vilumusi.

Liikluskasvatuse läbiviimine koolis ja huvikoolis

- Liikluskasvatus koolis toimub kooli õppekava ja üldtööplaani alusel. (vt uuring / www.mnt.ee)
- Liikluskasvatus huvikoolis toimub huvikooli õppekava ja tunniplaani alusel.
- Kooli õppekavas määratletakse liikluskasvatuse teemad ja nende käsitlemise maht.
- Klassi- ja aineõpetaja ainekavas ning töökavas määratletakse liikluskasvatuse teemad, mida käsitletakse integreerituna ainetundides.
- Koolivälised liikluskasvatusalased üritused kavandatakse kooli üldtööplaanis ja nende läbiviimise eest vastutab kooli juhtkond.
- Kooli õppekava ning kooli üldtööplaani liikluskasvatuse osa koostamisel arvestatakse lapse iga ja tema rolle liikluses.

Liikluskasvatuse teemad õpetaja tööplaanis

Põhiteemad õppeaasta lõikes:

- September – koolitee ohtlike kohtade kaardistamine, jalakäija käitumisreeglid / LO kampaania “Lapsed on linnas tagasi”; Liiklusrahu 2010
- Oktoober kuni jaanuar – nähtavust parandavad tegurid (helkur, valgustus, riietus jne) / LO kampaania – “Pane need kellest hoolid särama”
- Veebruar kuni märts – turvaline autosõit, turvavahendite kasutamine / LO kampaania – “Kinnita turvavöö ka tagaistmel”
- Märts kuni mai – jalgratturi (mopeedijuhi) koolitus / LO kampaania 2011 – “Peaasi – kiiver!”

Laste ettevalmistamine jalgratta juhtimisõiguse saamiseks

- Laste ettevalmistamist jalgratta juhtimisõiguse saamiseks võib soovijatele korraldada kooli huviringis, kursustel või huvikoolis.
- Jalgratta ja pisimopeedi juhtimisõiguse saamiseks vajalikud teadmised ja oskused võib omandada põhikooli II ja III astmel.
- Õppematerjalid väljastab tasuta Maanteeamet kooli tellimuse ja jalgratturi koolituse õppekava alusel.

Õppematerjalid

Tellimine:

Paikkonna
liikluskasvatuse
spetsialisti vahendusel
Vt. www.mnt.ee

Liiklusõpetuse kataloog

